

**СПЕЦІАЛЬНІ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ, ЯК СУБ'ЕКТИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Максим Андрійович СІБІЛЄВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Незважаючи на наявність значної кількості вповноважених суб'єктів, які здійснюють контроль за адміністративною діяльністю Національної поліції України, основна робота у цьому напрямі організована всередині структури відповідного правоохоронного органу. Її забезпечують два ключові суб'єкти апарату НПУ, наділені необхідною компетенцією та повноваженнями. Відповідно до положень Закону України «Про Національну поліцію» систему НПУ складають 1) центральний орган управління поліції; 2) територіальні органи поліції. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань. У складі поліції функціонують: 1) кримінальна поліція; 2) патрульна поліція; 3) органи досудового розслідування; 4) поліція охорони; 5) спеціальна поліція; 6) поліція особливого призначення; 7) інші підрозділи [1].

Так, законність адміністративної діяльності органів і підрозділів поліції на сьогоднішній день є предметом роботи Департаменту головної інспекції та дотримання прав людини НПУ (далі – ДГІДПЛ). Відповідно до Положення про Департамент затвердженого Наказом НПУ від 16.05.2023 №400 ДГІДПЛ є самостійним структурним підрозділом центрального органу управління поліції (далі – ЦОУП), який здійснює контроль за службовою діяльністю структурних підрозділів ЦОУП, територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції України, закладів та установ, що належать до сфери управління поліції, сприяє вдосконаленню їх службової діяльності та зміцненню службової дисципліни, а також здійснює реалізацію державної політики у сфері дотримання прав людини під час надання поліцейських послуг та є уповноваженим підрозділом з питань дотримання гендерної рівності. Діяльність ДГІДПЛ координує та контролює Голова Національної поліції України або особа, яка виконує його обов'язки. Завдання ДГІДПЛ включають в себе: 1) участь у реалізації заходів з контролю за службовою діяльністю органів (підрозділів) поліції, оптимізації управлінських процесів, сприяння ефективній професійній діяльності поліцейських, державних службовців та інших працівників органів (підрозділів) поліції, дотриманням ними службової дисципліни, а також проведення

службових розслідувань; 2) моніторинг діяльності органів (підрозділів) поліції з метою виявлення тенденцій та чинників, які негативно впливають на ефективність виконання поліцейськими покладених на них завдань і функцій, ужиття в межах компетенції заходів щодо їх усунення, у тому числі шляхом надання пропозицій та рекомендацій керівництву органів (підрозділів) поліції; 3) забезпечення реалізації в органах (підрозділах) поліції принципу дотримання прав людини під час застосування поліцейських заходів і таке інше [2].

Дещо інший характер має діяльність Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України (далі – ДВБ). Згідно до Наказу НПУ від 09.11.2015 №83 ДВБ є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України, який здійснює свою діяльність у напрямі дотримання внутрішньої безпеки в НПУ. Дотримання внутрішньої безпеки в роботі органів поліції реалізується шляхом внутрішнього контролю та забезпечення власної безпеки органів поліції і полягає у здійсненні комплексу правових, організаційних та практичних заходів, спрямованих на виявлення, запобігання, попередження та припинення фактів порушення поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками Національної поліції України вимог законодавства України при виконанні службових обов'язків, фактів протиправного перешкоджання службовим особам поліції у виконанні покладених на них завдань та повноважень, а також виявлення та усунення інших чинників, які негативно впливають на діяльність поліції. Основними завдання ДВБ визначено: а) формування та забезпечення реалізації заходів з питань внутрішньої безпеки в Національній поліції України; б) запобігання, виявлення, попередження і припинення кримінальних, корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції; в) організація і здійснення заходів захисту поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції від перешкоджання їм у виконанні службових обов'язків [3].

Таким чином, Департамент головної інспекції та дотримання прав людини та Департамент внутрішньої безпеки на сьогодні є основними суб'єктами внутрішньої системи Національної поліції України, які наділені повним обсягом повноважень і можливостей у сфері забезпечення законності адміністративної діяльності цього правоохоронного органу. Водночас діяльність ДГДПІЛ спрямована, передусім, на оптимізацію та координацію службової діяльності в НПУ, тоді як функціонал ДВБ зосереджений на виявленні та припиненні правопорушень різного ступеня суспільної небезпеки, що вчиняються поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками органів і підрозділів поліції.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: закон від 02.07.2015 №580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №40-41. Ст.379
2. Про затвердження Положення про Департамент головної інспекції та дотримання прав людини Національної поліції України: наказ від 15.05.2023 №400. Офіційний веб-портал Національної поліції України. URL: <https://npu.gov.ua/acts/polozhennia-pro-departament-holovnoi-inspektsii-ta-dotrymannia-prav-liudyny>
3. Положення про департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України: наказ від 09.11.2015 №83. Офіційний веб-портал Національної поліції України. URL: <https://npu.gov.ua/polozhennia-pro-departament-vnutrishnoi-bezpeky-natsionalnoi-politsii-ukrainy/polozhennia-pro-departament-vnutrishnoi-bezpeky-natsionalnoi-politsii-ukrainy>